

Законске одредбе у образовању и просвјетни инспектори

Мисија ОЕБС-а у Босни и Херцеговини прати и активно подржава израду, усвајање и примјену ефикаснијег законодавног оквира у образовању у Босни и Херцеговини и ради са просвјетним инспекторима на развијању капацитета за надгледање.

Већина проблема и слабости у систему образовања у Босни и Херцеговини (БиХ) односе се на уситњену структуру образовања у земљи. Пропуст постојећих тијела да примијене законе који су на снази и обезбиједи усклађеност са постприступним условима Савјета Европе отежавају настојања да школе буду приступачне за све, ослобођене дискриминације и сегрегације.

Мисија улаже напоре да помогне земљи да се приближи међународним стандардима, јачајући оспособљеност институција у погледу поштовања владавине закона и њиховом оспособљавању да се суоче са проблемом елиминације дискриминације у школама.

Мисија такође прати и активно је укључена у израду, усвајање и примјену законодавног оквира у образовању, као и закона и подзаконских аката на нижим нивоима за предшколско, основно и средње образовање. Мисија прати и позива се и на друге законске прописе, као што је Закон о забрани дискриминације као средство које треба користити у реформи образовања. Мисија такође сарађује и са Конференцијом министара образовања и заговара што обимније спровођење реформе образовања.

Мисија ради са просвјетним инспекторима и другим домаћим тијелима на подршци одрживих, професионалних и независних механизма надгледања. Просвјетни инспектори представљају први степен контроле у случајевима кршења закона, погрешног тумачења или непримјењивања. Министри образовања су другостепени орган. Главни задатак просвјетних инспектора јесте да прате и анализирају управно функционисање свих образовних установа, разматрају и поступају по жалбама грађана које указују на проблеме у овим установама. Због тога, инспектори представљају темељ доброг функционисања система образовања.

Међутим, рад просвјетних инспектора у БиХ често није искоришћен на прави начин, а последица тога је да земља нема јако тијело за надгледање процеса образовања. Узрок овог проблема, дјелимично, лежи у нејасним и неадекватним законским прописима, који регулишу улогу просвјетних инспектора, у недостатку независности и непристрасности код њиховог именовања и у политичком уплитању у њихове одлуке. Просвјетни инспектори су такође суочени са бројним практичним препрекама, као што су, на примјер: недостатак финансијских средстава и логистичке подршке, те недостатак професионалне обуке.

У напорима да побољша ово стање, Мисија већ годинама има одличну сарадњу са просвјетним инспекторима. Резултат ове сарадње је организовање двију конференција, током 2007. и 2008. године, на којима су се окупили инспектори из цијеле Босне и Херцеговине, те извјештај из 2007. године, под називом: *Просвјетни инспектори: занемарена служба*. У овом извјештају, препознате су многе области које треба реформисати, посебно статус инспектора, њихову одговорност, оптерећеност послом, законске прописе, којима се регулише њихов рад, те њихова независност од утицаја политичких органа власти.

Мисија је, 2010. године, у сарадњи са Регионалним савјетом за сарадњу, организовала конференцију, под називом: *Улога инспектора у осигурању квалитета у образовању*. На Конференцији су учествовале делегације из шест држава западног Балкана (Албанија, БиХ, Хрватска, Бивша Југословенска Република Македонија, Црна Гора, Србија и Словенија). Учесници су заједнички дискутовали о улози, статусу, надлежностима и активностима просвјетних инспектора, а размијенили су и искуства у раду која су се најбоље показала у пракси. Учесници су се обавезали да ће даље унапређивати сарадњу међу инспекторатима и другим државним институцијама одговорним за просвјетну инспекцију у државама западног Балкана.

Мисија сматра да су просвјетни инспектори од посебног значаја у погледу настојања која се тренутно улажу у образовну реформу. Будуће планирање предвиђа повећану усредсређеност на омогућавање професионалног усавршавања и обуке просвјетних инспектора, да би се побољшала њихова ефикасност. Мисија ће ускоро организовати обуку за просвјетне инспекторе у погледу јачања њиховог професионализма код разматрања жалби грађана. Коначни циљ ове обуке биће да се успоставе инструменти за заштиту независности рада инспектора, како је регулисано законима БиХ.

Осим тога, Мисија ће подржавати домаће иницијативе за реформу законских прописа, у складу са међународним стандардима. Мисија ће наставити да подржава даљње унапређење унутрашње сарадње међу просвјетним инспекторима у БиХ и између просвјетних инспектора и министарстава образовања, првостепених и другостепених органа у процесу успостављања механизма за бављење жалбама.

ОБРАЗОВАЊЕ ЗА СВЕ:

- ✓ Распољивост
- ✓ Доступност
- ✓ Прихватљивост
- ✓ Прилагодљивост

Мисија ОЕБС-а у Босни и Херцеговини помаже БиХ у испуњењу обавеза које је она преузела као држава чланица ОЕБС-а, као и напредовању ка остварењу свог декларисаног циља придруживања евроатлантским интеграцијама тако што јача безбједност и стабилност, путем завршетка изградње мира унутар дејтонског оквира, те развија инклузивни политички дискурс и демократски одговорне институције које поштују разноликост, промовишу консензус и поштују владавину права. Мисија има свеобухватан и интегрисан приступ путем свог присуства на терену, што одсликава нагласак који је стављен на развијање кохезивних заједница и на правовремену идентификацију препрека напретку.